

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

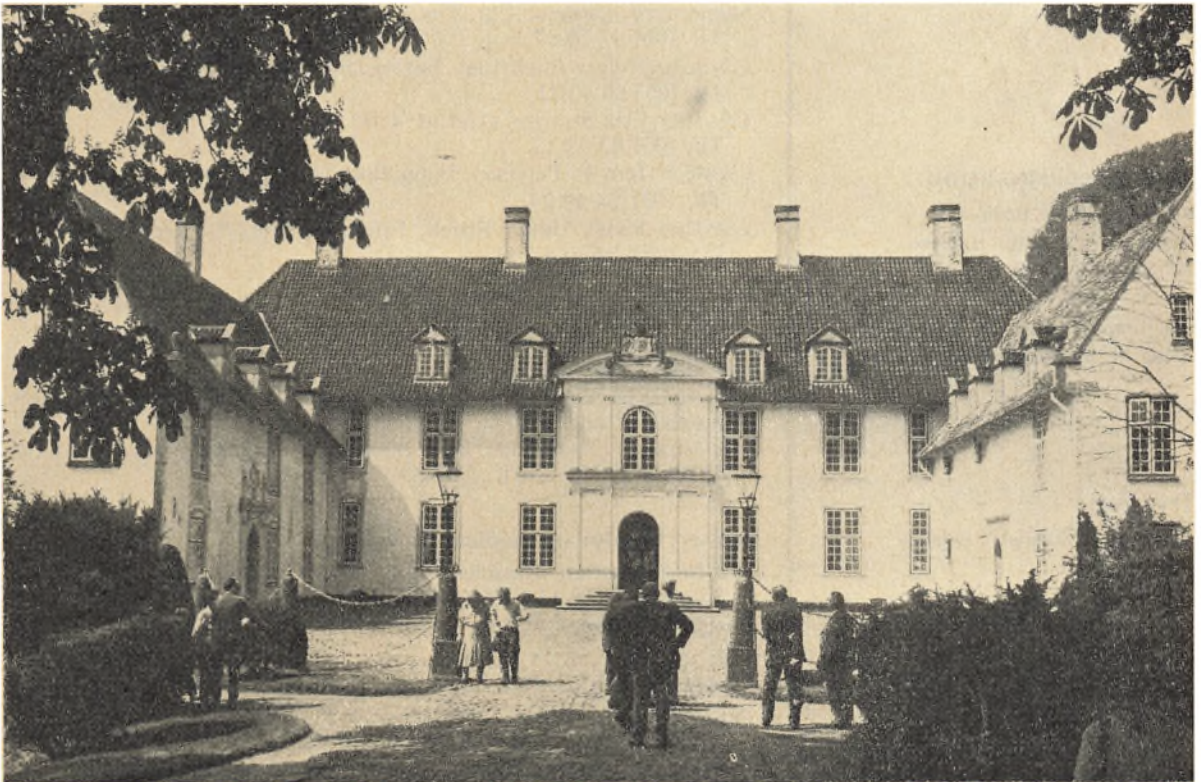
Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Juni 1973

Nr. 184-32. årgang

Schackenborg Slot.

Medlemsblad
for
Dansk Slægtsgaardsforening

Redaktion:

Hans Balle,
Hybenvej 27, 5260 Hjallesø.
Telefon (09) 12 94 73

Artikler og billeder, læserbreve,
juridiske spørgsmål og øvrige med-
delelser til »Slægtsgaarden«
sendes til redaktionen som
forbeholder sig ret til at forkorte
artikler og breve, som ønskes
optaget i bladet.

Eftertryk efter ophavsretslovens be-
stemmelser.

☆

Annonceekspedition:

Agronom Hans Balle,
Hybenvej 27, 5260 Hjallesø.
Tlf. (09) 12 94 73

Alle henvendelser om annoncer
rettes til annonceekspeditionen.

☆

Trykkeri:

Andelsbogtrykkeriet i Odense

☆

Distribution:

Klager over udeblivelse eller
forsinkelse af bladet rettes
til postvæsenet

Henvendelse om ældre numre
eller supplementsnumre og
bilagsblade af »Slægtsgaarden« sker
til annonceekspeditionen.

Dansk Slægtsgaardsforening

Oprettet 5. juli 1941

Lær af fortiden – Lev i nutiden – Virk for fremtiden

Landsbestyrelsen:

LANDSFORMAND: Gårdejer Chr. R. Christensen, (R) Badstrup.
5484 Uggerslev.

Tlf. (09) 85 11 49.

NÆSTFORMAND: Gårdejer Einer Petersen, Kikhavn, 3390 Hunde-
sted.

Tlf. (03) 33 71 49.

Gårdejer Jens Skan, (R) Nygård, 6533 Øster Lindet.

Tlf. (048) – 4 62 03.

Sognefoged, gårdejer Holger Grøntved, Mygdal, 9800 Hjørring.

Tlf. (08) 97 52 31.

Proprietær Bent Bjergskov, Rosenlund, 5350 Rynkeby.

Tlf. (09) 39 13 17.

Hofjægermester Cederfeld de Simonsen, Erholm, 5560 Arup.

Tlf. (09) 43 10 91 (helst kl. 9–10).

Gårdejer H. Chr. Flytkjær, Rindom, 6950 Ringkøbing.

Tlf. (07) 32 03 72.

Gårdejer Jens Bligaard, Oddense, 7861 Balling.

Tlf. (07) 58 10 11.

Gårdejer Harald Poulsen, Aspegård, 3752 Østerlars.

Tlf. (03) 99 80 30.

Gårdejer N. Sebested, Holmstol, 8833 Gjern.

Tlf. (06) 87 50 19.

Sognefoged, gårdejer Chr. Thyboe, Kirkemosegaard, 8991 Spentrup

Tlf. (06) 47 70 87.

Gårdejer Holger Buch Juul, Jægergaarden, Høllund, 7100 Vejle.

Tlf. (05) 86 50 21.

Gårdejer Erik Strange, Øverup, 4800 Nykøbing F.

Tlf. (03) 83 92 12.

Gårdejer Jens P. Petersen, Farendløse, 4100 Ringsted.

Tlf. (03) 64 00 24.

Gårdejer Peder Møller Frifelt, Frifeltgaard, 6870 Ølgod.

Tlf. (05) 24 30 87.

(De tre førstnævnte udgør landsbestyrelsens forretningsudvalg.)

Udvalgsformænd:

Slægtsgaardsarkivet: Arkivudvalgsformand vælges ved arkivudvalgs-
møde i oktober.

Bladudvalget: Proprietær Bent Bjergskov, »Rosenlund«,
5350 Rynkeby. – Tlf. (09) 39 13 17.

Kassererkontor og medlemsforhold:

Fru Inger Hansen, Gassehaven 56, 2840 Holte.

Tlf. (01) 80 25 37 (Helst før kl. 8)

Postgironummer 8 31 42.

Slægtsgaardsarkivet:

Adresse: H. C. Andersens Boulevard 4 (2. sal t. v.),
1553 København V. Tlf. (01) 11 67 20.

Ledere: Arkivarerne P. K. Hofmansen og Annalise Alstrøm.
(Træffes på arkivet tirsdag og onsdag kl. 14–17).

Foreningens revision:

Statsautoriseret revisor Kr. Foged, Rosenvængets Sideallé 8, 2100
København Ø. – Tlf. Øbro (01) 92 – 30 og Øbro (01) 92 – 5000

Årsmødet i Løgumkloster og Tønder blev det hidtil største

De ydre rammer om årsmødet i Løgumkloster og Tønder overstrålede alt, hvad man tidligere har kendt. Men det har man forresten sagt så tit. Da indmeldelsesfristen udløb, var der tilmeldt flere end nogensinde før, nemlig 355, og trods begrænset hotelplads lykkedes det alligevel konsulent *Balle* at skaffe tag over hovedet til dem alle i Tønder og nærmeste omegn. Derimod måtte man desværre sige nej til dem, der kom senere. Der var ikke et eneste ledigt hotelværelse i hele egnen, og der var ikke en ledigt stol til middagen i hotel Tønderhus' store sal. Det er beklageligt, at man måtte afvise nogen, men alle rammer var udfyldte.

Og mødet var begunstiget af et fremragende vejr, der gjorde det til en nydelse at se vestlandets særprægede egne med de græssende brogede kreaturer og længst ude det blå Vesterhav, og alting klappede, som det var smurt.

Mødet begyndte på Hotel Løgumkloster klokken præcis halvt og sluttede lige så præcis klokken halvfire. Og når der alligevel efter mødet lød

kritiske røster mod mødets forløb, skyldes det, at mange i forsamlingen med rette syntes at man i højere grad skulle vende blikket udad mod de voldsomme begivenheder, der i øjeblikket præger landbrugets situation og i mindre grad gå i enkeltheder med sine egne forhold, samt sørge for at der blev rigeligere tid til, at røster fra forsamlingen kunne komme til orde.

Alt det vil bestyrelsen tage op til grundig undersøgelse ved sit næste møde. Det er jo altid bestyrelsens opgave at lytte til en velmenende kritik.

Mødet fik i øvrigt et særdeles vellykket forløb uden mislyde af nogen art.

Formanden, gårdejer *Chr. R. Christensen*, åbnede mødet med at byde velkommen til den store forsamling og takke for den store interesse for Slægtsgaardsforeningens arbejde. Til ordstyrer valgtes som sædvanlig statsautoriseret revisor *Kr. Foged*, København, og til protokolfører valgtes gårdejer *Ejner Petersen*, Kikhavn.

Formandens beretning

Chr. R. Christensen udtalte bl. a.:

Jeg plejer ikke at indlede min beretning med at holde mindetaler. Delvis vil det meget let føre for vidt, og delvis vil det være svært at skelne mellem hvem af foreningens veltjente mænd og kvinder, man skal omtale. I år ligger forholdene imidlertid anderledes, idet to af foreningens mest aktive medlemmer, der begge var medlemmer af bestyrelsen, er gået bort.

Den 9. februar døde «Slægtsgaarden»s redaktør gennem mere end 20 år, *Ib Paulsen*, få dage før han kunne være fyldt 60 år.

Dette dødsfald kom ganske uventet, for selv om *Ib Paulsen* havde skrantet lidt nogle dage, var det dog ikke anderledes, end at han få dage før dødsfaldet havde fuldendt redaktionen af vort februarnummer.

Ib Paulsen var en stor begavelse, men først og fremmest et hjertevarmt menneske. Han var som en solstråle ved vore årsmøder, og hans artikler var nærmest uforlignelige.

Den 27. marts døde forfatteren *Salomon J. Frifelt* godt 84 år gammel. Dette dødsfald kom ikke uventet. *Salomon Frifelt* havde været syg i længere tid, og han havde haft det svært, men båret sin sygdom med tålmodighed og selv i de svære stunder bevaret sin livsglæde.

Frifelt havde været medlem af Slægtsgaardsforeningen helt fra dens start og i mange år medlem af bestyrelsen. Han var en af vore mest trofaste medarbejdere, der såvel i artikler som taler satte præg på vort arbejde. Han nåede at skrive et halvt hundrede bøger om det jyske landboliv, og de vil bevare hans navn gennem tiderne.

Æret være de to mænds minde.

Da vor forening blev dannet midt under anden verdenskrig fik den navnet »Foreningen til bevarelse af danske slægtsgaarde«. Og som motto fik den ordene: »Lær af fortiden – lev i nutiden – virk for fremtiden«. Senere fik den navneforandring og kom simpelthen til at hedde »Dansk Slægtsgaardsforening«, men beholdt dog sit motto, og navneforandringen må ikke tilsløre vort formål. Dette må stadig være: *Bevarelse af danske slægtsgårde*.

Midlerne dertil kan imidlertid være flere.

Vi vil bevare det historiske grundlag, vore slægtsgårde bygger på. Arkivberetningen, som man om et øjeblik vil få at høre, bærer vidnesbyrd om et stort og uegennyttigt arbejde for at bevare dette grundlag. Vi anser dette for nødvendigt, men det er klart, at hvis det ikke følges af et arbejde for at bevare de eksisterende landbrug er det omsonst.

På dette område er foreningens arbejde imidlertid ikke lykkedes så godt, som man kunne ønske. Siden krigen er mere end en trediedel af de danske landbrugsejendomme forsvundet, og selv om de danske slægtsgårde har vist en betydelig modstandsevne, er det dog også gået hårdt ud over disse. Vi havde ved krigens afslutning omkring ved 210.000 landbrugsejendomme. Nu er der godt 130.000 tilbage, og det svinder stadig i dem, selvom tilbagegangen ikke mere er så følelig, som den har været. Det er nemlig ikke mere så upopulært at drive landbrug, som det har været. Til gengæld ønsker de unge landmænd, at det skal være *gode* ejendomme.

Det år, der er gået siden vi sidst havde årsmøde, er nemlig et begivenhedsrigt år, der vil blive stående som et af de mest skelsættende i dansk landbrugs historie.

Fra en lang modgangsperiode, hvor tusinder af danske landmænd blev drevet bort fra deres erhverv enten fordi de ikke kunne klare dagen og vejen eller fordi de ikke så noget formål i at vie deres kræfter til et erhverv, der gav så ringe en afkastning, er vi nu kommet ind i en tid, da der er større sikkerhed for landbruget, end vi nogensinde tidligere mindes at have haft. Ja, vi er endog nået dertil, at man i regeringskredse vil forbyde ikke-landmænd i at overtage landbrugsejendomme.

Vi er kommet ind i en periode, hvor vi har fuld sikkerhed for afsætning af vore produkter til lønnende priser. Og ikke endt med det: Vi har sikkerhed for at bevare et indbyrdes stabilt prisniveau, således at vore landmænd for første gang i historien kan specialisere sig om bestemte produktionsgrene uden at risikere at blive slået ud. I dette forhold må dog tages visse forbehold for gartneriprodukter. Noget sådant må naturligvis gøre arbejdet lettere for den enkelte landmand og spare på den arbejdskraft, der er tidens største problem, samt give ham muligheder for at anvende

de sine kræfter på den produktion, der interesserer ham mest.

Vi har grund til at glæde os over denne ændring. Den har givet modet tilbage hos tusinder af danske landmænd og specielt til den danske landbougdom, som skal løse fremtidens opgaver.

Der er imidlertid ikke noget så godt, uden at det også har sine skyggesider. Til gengæld for den produktionsmæssige stabilisering er der blevet lagt nye byrder på landbruget allerede før de nye forhold er slået igennem.

Man må anerkende, at de direkte tilskud til produktionen fjernes, når økonomien bringes i orden på anden måde, men at man genindfører en så urimelig beskatning som amtsskatterne, der virker som en direkte byrde på landbruget er beklageligt, og endnu mere ufatteligt virker det, at man har gennemført en omsætningsafgift på to en halv procent også på landbrugsejendomme. Det er en direkte forhøjelse af ejendomspriserne, og med det nuværende prisniveau bevirker det i mange tilfælde, at staten eksproprierer netop det beløb de unge har sparet op. Og man gør det på et tidspunkt, hvor der er allermost brug for pengene til at starte bedriften for.

Vi må protestere mod denne beskatningsform som den mest urimelige og ungdomsfjendske, man nogensinde har set, og vi må forlange den afviklet snarest muligt. Det er svært nok at gennemføre generationsskiftet endda.

Og så har den yderligere den skavank, at den mere eller mindre stavnsbinder folk til den ejendom, de først har erhvervet, selvom det måske kun var hensigten at beholde den midlertidigt. Det er urimeligt mod landbruget, men det er endnu mere urimeligt over for de folk, der af en eller anden grund tvinges til jævnlige at ændre bopæl.

Det sidste år har medført en betydelig stigning i ejendomspriserne. Det er en naturlig følge af, at trykningen og tilliden til landbrugets eksistensmulighed er vendt tilbage. Ungdommen er ikke mere så tilbageholdende med at købe ejendom, selvom den skal udsætte sig for en betydelig gældsbyrde, og nogle af dem, der tidligere har vendt os ryggen, er nu tilbøjelige til at vende tilbage.

Det er i sin orden, men værre er det, at der også er ved at gå spekulation i ejendomspriserne. Vort skattesystem er nu engang sådan indrettet, at folk fra andre erhverv kan drive landbrug og endda forbedre deres landbrugsejendomme væsentligt uden at betale skat deraf. Og derfor ser de deres fordel ved at have en landbrugsejendom som en slags skattely. Dette er galt. *Man må finde frem til en beskatningsform, hvor de, der skal leve af at drive landbrug, ikke beskattes hårdere end de, der har det som en slags hobby.* Jeg håber, man kan finde tilslutning til disse tanker. Ellers rammer man navnlig de unge landmænd for hårdt.

Derimod må jeg vende mig imod den nye lov om at kræve bopælspligt på en landbrugsejendom samt kravet om at indehaveren af en større landbrugsejendom skal drive landbrug som hovederhverv. Lige så lidt som man skal afskære den unge landmand fra at søge til andet erhverv, skal man standse en naturlig tilgang til erhvervet ude fra. En skattemæssig ligestilling må være den naturlige begrænsning for overdreven tilgang, og det må først og fremmest skyldes en forfejlet skattelovgivning, at spekulatoren har haft en urimelig favørstilling. Det er her, man må gribe ind.

Jeg imødeser, at det efterhånden bliver sværere og sværere at gennemføre et normalt generationsskifte, og at vore slægtsgårde derfor i det lange løb vil gå en svær tid i møde. Det vil i første omgang komme til at gå ud over vore gamle godser, og derefter vil det let komme til at gå ud over de mindre gårde. Skattesystemet vil bevirke dette, og forøvrigt vil medhjælper spørgsmålet i høj grad medvirke til, at vi får én- eller tomandsbetjente specialdrevene bedrifter.

Jeg er ikke i stand til at bringe nogen let gennemførlig løsning på disse problemer, men det er i hvert fald tiden, at vi tager dem op til afgørende behandling, før det er for sent, og jeg opfordrer de partier, der er venligt sindet over for landbruget, til at medvirke til en forsvarlig løsning til at forhindre at det hele ender i statsdrift. Men landbruget må baseres på at kunne forrente sin værdi.

Det er dog klart, at landbruget selv må medvirke til en forsvarlig løsning ved at skabe et landbrugserhverv, der er produktionsdygtigt. Tiden er løbet fra de gamle stråttækte bindingsværksgårde, der er så pyntelige. Tiden kræver *produktion* i et helt andet omfang end før. Og dertil egner de gamle gårde sig ikke særlig godt. De er alt for kostbare i drift og alt for arbejdskrævende til at landmanden kan klare sig på dem. Og det bliver dem, det bliver sværest at få omsat.

Men der hvor landbrugsbyggeriet i nogle årtier har stået slemt i stampe er der i de sidste par år sket en yderst glædelig udvikling på dette område. Efter at landbruget stort set har fået gennemført sin mekanisering har man nu taget fat på bygningerne, og den rentesikringsordning man har haft de sidste par år har i høj grad medvirket hertil. Der ydes i øjeblikket for ansøgninger, der er indgået inden den 1. april, et rentesikringsbeløb, der stort set udgør 40 pct. af de samlede byggeomkostninger mellem 20.000 og 400.000 kr. Og dette har selvsagt bragt sving i byggeriet. Nye kostalde og svinestalde rejser sig landet over i et omfang, som vi aldrig før har set magen til, og som vi ikke havde drømt om, at det skulle være muligt at få gennemført. Og de er praktiske de nye bygninger med isolering, varme, selvfordring, rørmalkning, selvvanding, udmugningsanlæg og hvad der ellers skal til for at lette den daglige arbejdsbyrde.

Jeg glæder mig over at se, hvor meget godt, der er kommet ud af dette, og det glæder mig, at loven er forlænget, og at der vil blive ydet betydelig støtte fra FEOGA (Fællesmarkedets landbrugsfond). Derimod er jeg endnu på dette tidspunkt ikke i stand til at sige klart, hvordan den nye ordning vil komme til at virke. Det er dog klart, at der ikke vil blive ydet tilskud til svinestalde under 75.000 kr.

Må jeg forøvrigt i denne forbindelse udtale min beundring over at en stor part af dette byggeri er gennemført som selvbyggeri og *godt* selvbyggeri. De unge landmænd går på med liv og lyst og byder sig selv næsten det utrolige. Men resultatet bliver også derefter. Nye, sunde og varme stalde rejser sig ud over landet og skaber mulighed for på et mindre antal ejendomme at gennemføre en større, mere rentabel og sundere produktion, og det glæder mig at se, hvor godt det går disse produktive unge landmænd.

Det siger lidt til os ældre, at vi ikke skal være for ivrige på at holde igen. Det kan være rigtigt, at til råd er gubben en herlig gæst, men unge øjne de ser dog bedst. Og jo hastigere tiden rinder, des mere ungdommeligt syn er der brug for.

En kendt landbrugsskolemand sagde i en række år til sine elever, at nu skulle de tage hjem og udnytte det, de havde lært, men de skulle nok ikke være alt for forhibbede på at købe ejendomme, for det kunne jo træffe at blive lettere senere. Og nu sidder de, der fulgte hans råd, med smerten.

Må jeg i denne forbindelse rette en hyldest til vore landbokvinder, og særligt til de yngre. Jeg kommer rundt i adskillige hjem og ser, hvilken stor byrde, der lægges på dem. De har ikke længere pighjælp, men passer selv hus og hjem og giver dertil et nap med i bedriften enten i stalden eller på traktoren eller som udearbejdende i selvstændige stillinger, hvorved de i modgangstider tager et pænt beløb hjem til bedriftens videreførelse.

Når man kommer ud, er de ikke bange for at vise bedriften frem og med glæde konstatere de fremskridt der gøres. De støtter arbejdet, det de kan. Til gengæld bør manden heller ikke være tilbageholdende med at tage dem med på råd og indvie dem i deres planer. Kun ved fælles virke skabes de gode hjem.

Og så vil jeg gerne slutte med en tak til foreningens trofaste medarbejdere gennem årene. En tak til konsulent *Balle*, som har frasagt sig sine tillidstposter, men fortsat med en masse arbejde og nu har indvilliget i midlertidigt at være redaktør og altså stadig udfører et stort og uegennyttigt arbejde. En tak til *Inger Hansen*, som stadig passer kassererarbejdet, til statsautoriseret revisor *Kr. Foged* for trofast revisorarbejde, til *Hofman* og fru *Alstrøm*, som leder arkivarbejdet med støtte navnlig af frøken *Korsgaard*.

herunder ikke mindst til *Jens Skau* for dygtig tilrettelæggelse af årsmødet. Endelig takker jeg medlemmerne for trofast sammenhold, der har sat os i stand til at komme lettere igennem landbrugets

En tak til bestyrelsen for godt samarbejde og tyve kriseår end de fleste andre foreninger.

« Og så arbejder vi videre med *rod i fortiden, liv i nutiden og trofast indsats for fremtiden.* »

Slægtsgaardsarkivet

I stedet for arkivudvalgets afdøde formand aflagde arkivar P. K. Hofmansen beretning om Slægtsgaardsarkivet.

Det er tungt at stå ved grave, når våren tænder lys i dødens have. Det har vi indenfor Dansk Slægtsgaardsforenings kreds ikke mindre end 2 gange måttet erfare, siden vi sidst var sammen til årsmødet i Ringsted hine skønne majdage i fjor.

Just som årets første erantis med solgyldne kroner tændte lys i det visne løv, som efteråret 1972 havde efterladt sig, stod vi den 14. februar omkring vor kære ven Ib Paulsens kiste i kapellet på Odense Kirkegård, og halvanden måned efter, den 31. marts, var det den næste af vore nære og kære venner Salomon J. Frifelt, vi sænkede i graven på Bejsnap Kirkegård, just som årets første påskeliljer med skønne, gule bægre lyste op på de vestjyske gårder.

Stort har vi mistet, men minderne om disse to trofaste venner gennem mange år, vil vi bevare og aldrig glemme det lys, som erantis og påskeliljer tændte på deres grave.

Begge stod Slægtsgaardsarkivets arbejde nær, og derfor skal der også her i dag lyde en ærlig og varm tak for alt, hvad de hver på sin måde gjorde for at fremme dets virke.

I 22 år var Ib Paulsen som »Slægtsgaardens« redaktør Slægtsgaardsarkivets fuldtro ven med hvem, jeg tog mangan venskabelig dyst med duppede lanser, men ikke en eneste gang gennem de mange år var han modvillig, når jeg gerne ville have et eller andet frem om Slægtsgaardsarkivet og dets arbejde i bladets spalter, og derfor siger jeg ham tak.

I 30 år, hvoraf de sidste 7 som arkivudvalgets formand, stod Salomon J. Frifelt støt og trofast bag Slægtsgaardsarkivets arbejde. Når stormene drog hen over arkivet og nu og da truede dets eksistens, deltog han af hele sit hjerte i alle bekymringer, og hans kloge råd, opmuntrende ord og milde smil var som lægedom, når håbløshedens tanker fristede til at opgive det hele. Jeg bringer ham min tak for al hans godhed!

Jeg indrømmer, at håbløshedens tanker gennem mine 27 år i Slægtsgaardsarkivets tjeneste nu og

da har bemægtiget sig mit sind, og det skyldes vist kun min ubændige lyst til at gå stik imod stormen, at disse tanker ikke til dagen i dag har taget overhånd. »Endnu et bitte Nyk«! og selvom Slægtsgaardsarkivets problemer stadigvæk er mange og store, føler jeg mig dog efterhånden mere og mere overbevist om, at Slægtsgaardsarkivet er kommet for at blive som et varigt indslag i vort land og folks kultur. Denne tiltagende tro på Slægtsgaardsarkivets fortsatte virksomhed skyldes ikke mindst, at min trofaste medarbejder, fru Annelise Alstrøm, fra 1. marts 1971 som bekendt gik ind på at blive min medarkivar i arkivets daglige arbejde. Jeg takker hende, fordi hun så beredvilligt ville stille sig ved min side i dette, hvis betimelige udførelse dog stadigvæk ville kræve betydelig mere tid, end de økonomiske midler til arbejdets samvittighedsfulde og hurtige afvikling endnu tillader det, og med hensyn til det samvittighedsfulde går hverken fru Alstrøm eller jeg på akkord. Når man som vi skal tjene det meste af vort brød på anden måde, er det begrænset, hvor megen tid man kan ofre for den særdeles beskedne løn, som Slægtsgaardsarkivets tiltagende korrespondancevirksomhed sammen med kontortider, topografering, registrering og meget andet kræver, medens tiden til selv mod betaling at udføre større historiske undersøgelser for rekvirenter i tilsvarende grad bliver mindre.

Jeg peger her på et forhold, der må tages i betragtning, når Slægtsgaardsarkivets arbejde og virksomhed i 1972 som i alle de foregående år skal vurderes.

Der er i 1972 udført 28 stk. folketællingsundersøgelser til medlemmer af Dansk Slægtsgaardsforening, hvilke undersøgelser alt i alt med udskrivning, afskrivning, papir, kuverter og porto står for en betaling af 576 kr 80 øre eller gennemsnitlig 20 kr. 60 øre pr. stk. Prøv at gå hen andet sted og få tilsvarende arbejde m. m. udført for denne pris! Det vil ikke være muligt.

Med hensyn til større undersøgelser nåede vi i 1972 op på 15 stk. til en samlet betaling af 5.154 kr. Gennemsnittet bliver 343 kr. 60 øre pr. stk., det må naturligvis erindres, at betalingerne for

hver enkelt rekvirent er gradueret efter arbejdets omfang.

Korrespondancevirksomheden i 1972 omfattede 48 indgåede breve og 71 udgåede breve, deraf 43 stk. med særdeles individuelt indhold. Hertil kommer så 47 telefoniske henvendelser og 154 gæster i Slægtsgaardsarkivets åbningstider.

Alle er velkomne i Slægtsgaardsarkivet, og det stigende antal gæster er os en kilde til megen glæde, hvad enten de kommer for at benytte arkivets samlinger eller for at få gode råd med hensyn til arkivundersøgelser eller ret og slet gerne vil hilse på os og få en snak om fælles interesser i gård- eller slægtshistorisk henseende. Vi ønsker at tage godt mod alle, og vi mærker da også at disse besøg forårsager et stedse større kendskab til Slægtsgaardsarkivet i stedse videre kredse, hvad vi naturligvis er glade for.

Slægtsgaardsarkivets samlinger vokser stadig og bliver således stedse mere anvendelig til historiske undersøgelser, ligesom vi også prøver på for særdeles beskedne midler at udvide arkivets bogbestand af gård- og slægtshistorisk art.

Denne vækst kræver naturligvis mere plads, og i denne forbindelse kan jeg meddele, at vi siden sidste årsmøde tværtimod har fået mindre plads udover, hvad tilvæksten har forårsaget.

Som meddelt ved sidste årsmøde flyttede vi den 8. december 1971 fra Biblioteksskolen på Amager til Hammerichsgade 14, hvor vi takket kreditforeningsdirektør Haunstrup Clemmensens store imødekommethed og elskværdighed for en for os overkommelig husleje fik stillet et lokale til vor rådighed. Dette lokale lå dog mindre bekvemt for kreditforeningens egne dispositioner i huset, og den 1. oktober blev jeg da på den venligste måde forespurgt, om vi ville have noget imod at flytte til et andet og noget mindre lokale på samme etage i huset, men med indgang fra H. C. Andersens Boulevard nr. 4. I betragtning af den fordelagtige husleje, vi sidder for, stedets overmåde centrale beliggenhed i København sammen med kreditforeningens eget tilbud om at gøre dette andet lokale i stand med maling og elektrisk installation, kunne og ville vi naturligvis ikke modsætte os dette rimelige ønske, og med særdeles god bistand af kreditforeningens personale stod lokalet da færdig, så vi kunne flytte ind i det den 19. januar i år. Det er som sagt mindre end det, vi havde, men vi er glade for det, og der skal også her i dag rettes en varm tak såvel til direktør Haunstrup Clemmensen som til kreditforeningens personale for al den venlighed og hjælpsomhed, der er udvist mod os.

Alle vores ting er nu atter ved at finde deres rette plads, selv om flytning af et arkiv er en omstændelig historie.

Det var nu 5. gang, jeg kom til at flytte Slægtsgaardsarkivets samlinger, og jeg ønsker absolut

ikke, at det skal gentage sig lige med det samme.

Som sædvanlig fik Slægtsgaardsarkivet også i 1972 tilgang af en del dokumenter og en mængde optegnelser, udklip og billeder og hvis topografering og indlæg frk. Karen Korsgaard, som i tidligere år har været arkivet til særdeles stor nytte i 1972, ligesom hun også i årets løb har været os til god hjælp ved andet forefaldende arbejde i arkivets tjeneste. Jeg vil gerne takke hende for hendes uegennyttige indsats, og jeg véd, at fru Alstrøm gerne vil føje sin tak til min.

Vi vil også gerne rette en tak til arkivudvalgets medlemmer for den venlighed og forståelse for vort arbejde, de altid udviser, når deres hjælp er nødvendig, og sidst, men ikke mindst, en hjertelig tak til alle indenfor Dansk Slægtsgaardsforening, som med forståelse og ofte med stor langmodighed har fulgt vort arbejde gennem årene. Hjertelig tak allesammen!

Da Frifelt ved årsmødet i Nyborg 1970 for sidste gang aflagde beretning om Slægtsgaardsarkivets virksomhed for foreningens medlemmer, sluttede han med at sige, at Slægtsgaardsarkivet ikke blot tjener de enkelte slægter eller den enkelte slægtsforsker, men det tjener vor fælles danske kultur.

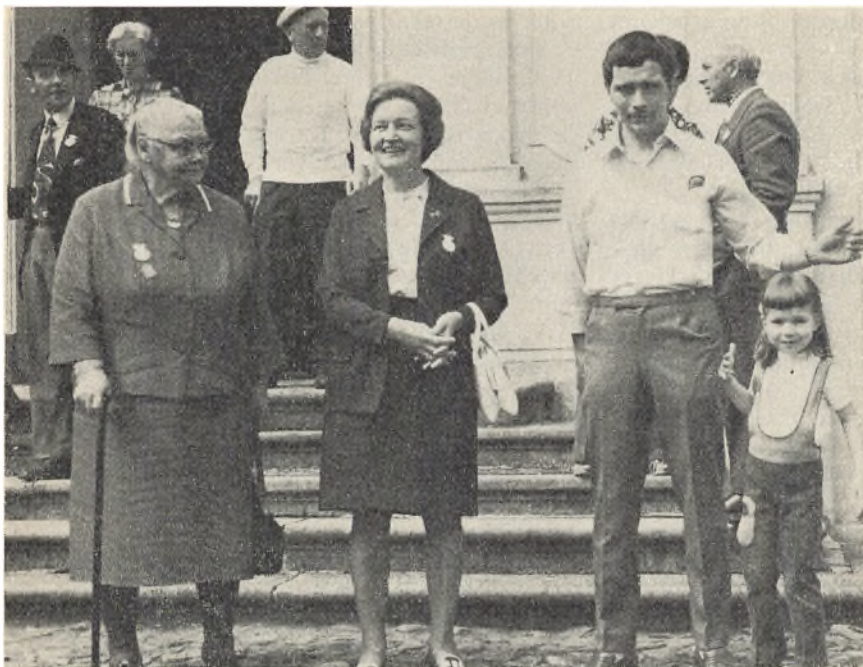
Måtte denne tjeneste fortsætte nu og altid!

Beretningen suppleredes med udtalelser af fru Anne-Lise Alstrøm, der gav yderligere oplysninger om arkivets arbejde.

Gårdejer *Ejner Petersen* fremlagde regnskabet, der var revideret og godkendt.

Schackenborg med storkereden over slotsgavlen.

*Fra slægtsgården »Munke-
rud«, Pårup sogn v. Odense,
som har tilhørt samme slægt
siden 1636, deltog 4 genera-
tioner i årsmødet.*

*Fra højre: Janne Nielsen,
f. 7/1 1969, hendes far,
Knud Ingemann Nielsen, f.
3/4 1941, hendes farmor,
fru Ingeborg Nielsen, f.
13/4 1921, og hendes olde-
mor, fru Kathrine Ander-
sen, f. 20/5 1889.*

Foto fra Schackenborgs
slotstrappe v. Niels E.
Christensen.

Medlemsbladet og regnskabet

Bladudvalgets formand, proprietær *Bent Bjergskov*, Rosenlund, aflagde en kort, men fyndig beretning om bladets virksomhed. Bladet er kommet i det sædvanlige antal numre og i det sædvanlige oplag, men driftsudgifterne har nødvendigvis været påvirket af det stadigt stigende prisniveau.

Ved Ib Paulsens død kom bladet i en vanskelig situation, men heldigvis var februarnummeret så langt fremme, at det kunne gå til trykning. Aprilnummeret udkom også nogenlunde rettidigt, men storstrejken havde unægtelig nær skabt vanskeligheder for årsmødet. Kun ved ualmindelig energisk indsats fra trykkeriet lykkedes det at klare situationen.

Redaktørspørgsmålet har været drøftet grundigt, men da Balle med bistand fra Bladudvalget har påtaget sig at redigere de første tre numre, er sagen foreløbig stillet i bero. Den vil dog snarest blive taget op igen. Det må anses for ønskeligt, at redaktøren har nogenlunde bekvem forbindelse med trykkeriet.

—o—

De aflagte beretninger gav ikke anledning til debat ud over et kort indlæg fra *Ejner Petersen*, der på medlemmernes vegne udtalte sin tilfredshed med foreningens holdning til EF-spørgsmålet, da det stod på dagsordenen.

Kr. Foged fremlagde regnskabet, der på grund af de stadigt stigende driftsomkostninger udviste et mindre underskud. Det vedtoges herefter at forhøje kontingentet med 10 kr. pr. medlem til dækning af omkostningerne og til grundlag for nye initiativer. Bl. a. udstillinger ved dyrskuer og lignende arrangementer i tilknytning til landbruget.

—o—

Der var ikke ordinært bestyrelsesvalg på dagsordenen ved dette årsmøde. Der foretoges dog et suppleringsvalg for Vestjylland, og her valgtes gårdejer *Peder Møller Frifelt*, *Frifeltgård*, *Ølgod*.

Ved valg af revisor genvalgtes *Kr. Foged*.

—o—

Til mødested for 1974 valgtes Nyborg Strand med udflugt til sydøstfynske egne.

C. R. C.

Besøg i Løgumkloster kirke

Efter mødet begav hele forsamlingen sig til den nærliggende kirke, hvor pastor *A. Bork Hansen* på en yderst interessant måde fortalte om den gamle kirkes historie samt om det tilliggende kloster, som man derefter besøgte. Ligeledes besøgte man refugiet, som er sammenbygget med klosteret. Endvidere besøgte man mindeparken for de faldne i første verdenskrig.

Derefter kørte man gennem den skønne Draved skov til Tønder, hvor der holdtes aftenfest på Tønderhus.

I mellemtiden var alle de gæster, der ikke kunne bo hjemme, dog blevet indkvarteret, og dette foregik uden nogen form for vanskeligheder.

C. R. C.

En smuk aftenfest i Tønder

Det lykkedes at skaffe plads til samtlige deltagere, men så var salen også fyldt til sidste plads.

Chr. R. Christensen bød velkommen til bords og dirigerede samværet, idet han udtrykte ønsket om gode og korte taler. I aftenens løb sang man Slægtsgaardssangen samt sangen om Tønderegnet.

Gårdejer *Jens Skau, Nygård*, der havde tilrettelagt årsmødet, bød velkommen til Sønderjylland og fortalte træk af Sønderjyllands historie gennem dette århundrede.

Amtmandinde, fru *Inger Tryde Haarlev* talte om de gamle huse i Tønder og om, hvor vigtigt det er, at man på én gang nærer respekt for de bevarende værdier og for husmoderens arbejde, der ved uhensigtsmæssig beliggenhed mellem stuerne let kan forøges med flere hundrede kilometers vandring om året.

Arkivar *P. K. Hofmansen* fortalte om træk fra oplevelser under et ungdomsophold i Løgumkloster.

Lensgreve *Hans Schack*, Schackenborg, fortalte om Schackenborg og slægtens historie, idet han navnlig talte om *formødrene* frem for *forfædrene*. Man glemmer alt for ofte denne side af slægtens historie til trods for, at den dog betyder lige så meget, sagde greven.

Inspektør *Christensen*, Røj, der er inspektør for hele Schackenborg gods, fortalte om driften af det moderne landbrug på godset. (Desværre var det på grund af familiefest umuligt at besøge Røj og se de nyindrettede driftsbygninger).

Derefter sluttede denne del af sammenkomsten med et par timers hyggeligt samvær.

C. R. C.

Årsmødeudflugten

Heldigvis vækkede en smilende sommerson de morgenduelige udflugtsdeltagere på et tidligt tidspunkt, men det var også nødvendigt, for man skulle igennem et meget hårdt program for dagen. Det skal ikke skjules, at arrangørerne havde set hen til dagen med bange anelser både for, hvordan man skulle få turen afviklet, og for hvordan man skulle få de mange biler parkeret. Men heldigvis lykkedes begge dele over alt forventning, uden så meget som et minuts forsinkelse, og takket være de tre rutebiler fra Østjylland, Sjælland og Fyn afvikledes kørselsproblemerne smertefrit.

Allerede kl. 8 besøgte 200 deltagere det nyindrettede museum i Tønder, hvor man navnlig beundrede de mange udstillede kniplinger, og derefter kørte man til Rørkær, hvor mange besøgte *Adolf Friderichsens* gård »Helliggaard« og *Andreas Brincks* gård, hvor man besøgte alt i de gamle stuehuse, som indeholdt mange kulturelle værdier, og hvor man blev meget venligt modtaget af værtsfolkene. Derefter kørte man direkte til *Schackenborg*, hvor lensgreven viste rundt både i park og på slottet, hvor man så de gamle sale og de pragtfulde gamle malerier og møbler. Dette var i virkeligheden ikke mindre end en begivenhed, fordi slottet ikke i en årrække har været åbnet for en forening.

Der blev tid til en kort spadseretur i *Møgeltønder* karakteristiske gade, hvor man så marskegnenes smukke, gamle huse, før man kørte frem til *Trøjborg Slotsruin*, der er restaureret af Nationalmuseet. Her fortalte viceskoleinspektør *Christiansen*, Tønder, om Trøjborgs historie gennem tiderne. Og så var man oplagt til en forfriskning, før man gennem de frodige marskenge kørte frem til Rømmø.

Her spiste man en god og billig frokost og havde en hyggestund, før man spredtes ud over *Rømmø's vidstrakte sommerlige strand* og besøgte Nationalmuseets udstilling på *Kommandørgården og kirken*.

C. R. C.

☆

Artikler til Slægtsgården

som ikke kunne rummes i dette nummer, bringes i nr. 185 i august, bl. a. amtmandinde *Inger Haarløvs* tale ved årsmødemiddagen og viceskoleinspektør *W. Christiansens* tale på Trøjborg om stedets historie.

Tønderegnen i minder og stemninger

Ved årsmødemiddagen sagde arkivar P. K. Hofmansen:

Vi er i dag kommet ad jyske veje sønderud.

Fra nær og fjern er vi stævnet her til ad de veje, der fra ældgammel tid var det jyske folks udfærdsveje. Kimbrer og Teutoner, pilgrimme, handelsmænd og studedrivere, pottemænd og kniplingskræmmere har gennem århundreder kørt eller gået ad de samme veje, som vi i dag har passeret for at nå til denne storladne del af Danmarks ældgamle rige.

Landsdelens danske dåbsattest er i orden; dens ægthed kan ingen angribe. Guldhornene fra Gallehus røbede i deres nordiske forarbejdning og med deres olddanske runer, at Lægæst fra Holt, som gjorde hornet, var dansker, men allerede 1243 begyndte fortyskningen her på egnen, da Tønder af hertug Abel fik lybsk stadsret, der gjaldt her i byen helt ned til år 1900.

Nedertysk kultur trængte lidt efter lidt hen over disse egne og satte sit præg, hvor landsdelens ældgamle danske kultur ikke stillede sig hindrende i vejen. Den tyske aggression kulminerede i 1864, da det danske rigsvåben med brask og bram blev revet ned overalt og slængt på skarndyngen, medens de sorte ørne blev anbragt, hvor før vildmændene havde haft deres plads. Bismarcks tyske ørne fik i dette for Danmark så ulykkelige år lejlighed til at prøve deres skarpe kløer, og i de år, der fulgte, deres endnu hvassere næb på landsdelen her, hvor vi i dag er samlet.

Landet taget, folket tvunget, men alligevel var der dem hernede, som holdt nakken stiv og ryggen rank trods gendarmer og alt andet ondt, som voldsherredømmet førte med sig, og æret være hver stridsmand hernede, som ej veg ud af spor, men sluttede kreds om den fane, der nu i 754 år har været samlingsmærket for alle, der vedkender sig dansk æt og kultur.

Voldsmagten spærrede med farve og med pæle, lokkede med løfter og med løn, og de dage kom, da den samme magt forlangte, at landets unge sønner skulle drage i krig for en sag, som ikke var deres. 6000 af disse unge mænd blev ofret på Stortysklands alter under den første verdenskrig.

Sønderjyllands kirkeklokker, landets ædle malm, som havde lydt ved de samme unge mænds dåb og konfirmation i hjemsogenes kirker, blev slængt i smeltebålet med det stål, hvis dødbringende metalsplinters hvinen kom til at lyde over disse sønderjydske sønners ensomme grave på Flanderns, Nordfrankrigs og Karpathernes fjerne slag-

marker. De gav alt, hvad mennesker kan give, og deres tunge offer skal aldrig glemmes. Af dette offer fremstod hin frydefulde dag, da lensgreve Schack på Danmarks dyrebareste sted, Dybbøl banke, kunne hilse Danmarks konge med de uforglemmelige ord, der til evig tid vil blive gentaget i Danmarks krønikebog:

Vi skal være dig gode og trofaste sønner og døtre, Danmark, det lover vi dig i dag – det giver vi dig håndslag på, kong Christian!

I de samme frydefulde dage sad en 12-årig dreng på et dige oppe i det gamle land og følte historiens vingesus gå over Danmark, medens kirkeklokkerne viden om forkyndte, at en røvet datter dybt begrædt var kommet frelst tilbage.

I fordringsløse, men malende strofer har forfatteren Johannes Buchholtz i sit digt »På Tønder Station« skildret den stilfærdige overgang fra tysk til dansk administration, der her i Tønder som over hele Sønderjylland fandt sted natten mellem den 15. og 16. juni 1920. Denne overgang skete ikke med brask og bram, men:

Danske Jernbanemænd
med funkklende Huer på Sned
satte beslutsomt en Stige til
og tog tyske Skilte ned.

Ikke en Sabel rasled'
gennem den natlige Fred,
man rejste bare en Stige
og tog nogle Skilte ned.

Verden har mange Sprog,
men Dansk det er nu mit.
Forunderligt – over 1.ste Perron
stod *Tønder* i rødt og hvidt.

Det danske sprog var atter sat i højsædet hernede; denne sønderjydske bondepige skulle ikke længere sidde på tærskel og spinde på sin ten.

Det faldt i min lod at tilbringe et par af mine første ungdomsår i Sønderjylland, og det netop på egnen her, hvorfra min tipoldefader i lige mandslinie i 1810 drog mod nord for at bosætte sig oppe ved Mariagerfjord. Minderne fra mine ungdomsår her er da sammenflettet med slægtens minder så langt tilbage i tiden, som de historiske kilder gør det muligt at følge dem. Det er minder, som taler til mig ved Mjoldens fenner, i Lindet skov, på Ellums marker og ikke mindst her i

Tønder kirke, hvor talrige af forfædrenes grave og epitafier findes den dag i dag.

Naturligvis står mine personlige minder fra tiden hernede stærkest præget i mit sind, hvor de er kranset af gyldne stråler, når solen set fra Vongshøjs top sank i hav langt ude bag marsken og Rømø, eller kranset af et tordennejrs mulm over marsken mod sydvest, medens Aventoft kirkes profil stod lysende mod denne betagende kulisser, eller mange andre skønne minder hernede fra, der alle drager gennem mit sind som fugletrækket over Rudbøl sø og dige. Endnu kan jeg næsten sansede det kogende brus af Brede å's vande over stibordet ved Kloster mølle, og endnu kan jeg næsten føle den balsamiske duft i Draved skovs dybder. Midt i denne skønne buket af minder knejser stadigvæk Kloster kirke over det ganske land. Når denne lille stikbanes tog endelig prustende kom af sted fra Bredebro, tonede Kloster kirkes profil snart op ude over sletten, og jeg vidste da, at rejsen fra det gamle land var ved at være endt.

Men hvor *var* alt anderledes hernede i de år end oppe i det gamle land, hvor jeg kom fra. Krigens skrammer og sår var endnu dybe og friske overalt, hvor jeg kom frem. De fleste hjem havde stadigvæk en falden eller savnet søn, broder eller mand i frisk erindring, medens nye mindetavler i kirkerne eller mindesmærker udenfor i lange rækker forkyndte navnene på de mænd, der blev derude. Disse rækker af navne virkede stærkt på et modtageligt sind, og næsten endnu stærkere virkede de lange rækker af grave mellem mørke graner på krigsfangekirkegården derude syd for Kloster. Franske, belgiske og russiske kammerater, som døde af sult og tyfus i lejren ved Løgumkloster forinden de allierede hæres befriende sejr, oplevede ikke befrielsens store dag – den dag, de dog alle gennem triste, grå fangedage, måneder og år, så længselsfuldt havde set hen til –, men kom til at hvile på et dystert sted i et for dem fremmed land. Senere har jeg set mange flere og meget større soldater- og krigsfangekirkegårde fra den store krig rundt om i verden – i Nordfrankrig, Wilhelmshaven, Grækenland, Gallipolihalvøen og mange andre steder, hvor jeg er kommet frem –, men ingen af disse har nogensinde talt så stærkt til mit sind og mine tanker som hin simple gravlund langt fra alfarvej ude ved Kloster.

Naturligvis tegner de nationale og politiske modsætninger hernede i de år sig også stærkt i min erindring.

Tysk tale hørtes i de dage oftere på gaden i Kloster og Tønder end dansk, og med tydeligt sigte på landsdelens forventede tilbagevenden til Tyskland hørte jeg en søndag den tyske præst en stiv klokke time i Kloster kirke talte over det stadig gentagne tema: »Rettung in Sicht!«. Cornelius Petersen fra Vester-Anflod tordnede en aften-

stund på hotel »Stadt Hamburg« i Kloster mod det danske styres påståede manglende indgreb i landsdelens fortvivlede gældsforhold og råbte på »Bondens Selvstyre« – en tale, der stod i grell modsætning til I. C. Christensens formidlende og kloge tale en dag omtrent på samme tid her på Tønder statsseminarium.

De nationale bølger gik højt i de år; nu er de faldet mere til ro, og så vidt jeg kan se, er de, navnlig syd for den nuværende grænse, afløst af en næsten fælles dansk-tysk kulturfront mod det fremmede indslag, som den sidste verdenskrig skyllede ind over landet nord for Ejderen.

Jeg måtte forlade Sønderjylland og drog til København, men i vinternætter, når stormen drog hen over den store by, gik mine tanker ofte til det natursceneri, som jeg kendte, og som jeg vidste netop en sådan nat udspillede over Vognshøj, Kloster, Tønder og Rudbøl sø og dige, mine fædres land, min tidligste ungdoms største oplevelse.

Siden har jeg utallige gange været hernede på besøg, og dette nu atter i disse dage. Siden 1920'erne er nye, voldsomme storme fra syd draget hen over Sønderjylland. Med frygt og bæven hørte jeg hernede i 1930'erne skrålet »Nordschleswig wollen wieder kriegen!« fra hundreder af struber, men få år efter oplevede jeg efter den sidste verdenskrig at se de besejrede og hjemvendende tyske troppers efterladenskaber i form af uniformer, distinktioner og meget andet strøet langs Sønderjyllands landeveje, og i dag toner det nok en gang i mit sind: Alt hvad fædrene har kæmpet, mødrene har grædt, har den herre stille læmpet, så vi vandt vor ret!

Vi i Dansk Slægtsgaardsforening takker for besøget hernede i Danmarks sydvestligste hjørne, og med håbet og ønsket om at det altid må lyse i rødt og hvidt over hele vort land beder jeg Dem med mig råbe et trefoldigt hurra for vor værtsby Tønder.

Efter talen fulgte sangen om tønderegnen:

For en fremmed barskt og fattigt
er vort land, men rigt på minder
for dets børn og fuldt af skønhed;
her plovjernet guldhorn finder.

Øst på knejser over sletten
som en kæmpe Kloster kirke;
vest på mindet stedse taler
om Hans Schacks og Rantzaus virke.

Skönt er landet; ingen hindring
standser blikket, når det vanker
over vidderne og henter
fred og ro til slud og tanker.

Her er skönt, når duggen perler
trindt i engens blomstervrimmel
under lærkens jubeltoner
fra den høje, lyse himmel.

Skönt, når solen går i hav
og farver enge gyldentrøde,
når langs gadens gamle huse
Møgeltønders linde gløde.

Nattens dybe stilhed brydes,
når de vilde svaner skrige;
hvem kan glemme fugletrækket
over Rudbøl sø og dige!

Skønne land! Dit strenge åsyn
kun den fremmede du viser,
dine børn du mildt tilsmiler;
elskte hjemstavn! vi dig priser.

Skrevet forsommeren 1922, sunget første gang ved
Tønder statskoles translokation samme år, trykt i sam-
me skoles årsskrift 1923.

Tekst: A. Egeberg Jensen.

Melodi: Ernst A. Kjørboe.

Et storkepar har rede på Schacenkborg Slot.

Bopælspligt hindrer ikke spekulation i Landbrugsejendomme

Ved et velbesøgt Slægtsgaardsforeningsmøde i Lolland-Falsters amtskreds den 16. maj i Bangs Have i Maribo talte formanden for landsbestyrelsen, gårdejer Chr. R. Christensen.

Han omtalte bl. a. bopælspligten og sagde, at denne bestemmelse til at modvirke spekulation med landbrugsejendomme ikke vil få den tilsigtede virkning. Reglen om at bylandmanden skal bo på sin gård kan alt for let omgås. En københavnsk grosserer, der f. eks. køber en gård på Sjælland, kan blot formelt flytte ved at lade sig indregistrere i den pågældende kommunes folkeregister og dér betale en meget lavere skat.

Problemet med spekulation i landbrugsejendomme bør løses ved at stille bylandmanden og den aktive landmand lige i skattemæssig henseende. Ikke gennem en bopælspligt.

Om den 2½ pct. afgift ved ejendomsoverdragelser sagde formanden, at den er urimelig i almindelighed, men helt urimeligt virker det, når en ung landmand, der har haft andet job nogen tid for at muliggøre en opsparing og derefter vender hjem for at overtage en slægtsgård, skal præstere en sådan afgift. Den er i høj grad med til at vanskeliggøre generationsskiftet.

Ved mødet blev der nedsat et udvalg, der i fremtiden skal varetage Dansk Slægtsgaardsforenings interesser på Lolland-Falster.

Gårdejer Erik Strange, Øverup, Nykøbing F., er Lolland-Falsterkredsens repræsentant i landsbestyrelsen.

Ved Trøjborg parkerede 3 busser og ca. 75 biler. Deltagerne nyder en forfriskning før turen til Rømø. Trøjborg Slot før nedrivningen 1854. (Efter et maleri).

Nyt fra slægtsgårdsarkivet

Slægtsgårdsarkivet modtager fra tid til anden gaver i form af sognehistorier, slægtsbøger, topografiske bøger, diverse arkivalier samt bøger af historisk og kulturel art fra foreningens medlemmer og arkivets gæster.

Vi vil gerne herigennem bringe giverne en tak for den interesse de hermed har vist Slægtsgårdsarkivet, og samtidig orientere medlemmerne om de nye ting, der på denne måde er blevet tilgængelige på arkivet.

Slægtsgårdsarkivet har i år modtaget gaver fra følgende:

Hr. N. Fr. Rasmussen: **NIELS HYLDEGÅRDS ERINDRINGER**

Fru civilingeniør Steenstrup, Virum: **STAMBOG FOR DE TOLV SØSKENDE STEENSTRUP FRA KVISTGÅRD**

Fru pastorinde Garde, København: **Traps: HER-TUGDØMMET SLESVIG 1864. GAMLE ARKIVALIER OG KORT FRA UTH OG SKJOLD SOGNE**

Hr. Poul Andersen, »Pilegård«, Vallensved: **ARKIVALIER OG BILLEDER**

Hr. Knud Sørensen, Roskilde: **SLÆGTSUNDER-SØGELSER OG AVISUDKLIP**

Fru Kofoed Hansen, København: **AVISUDKLIP OM FANØ I GAMMEL TID**

Fru Anna Marie Møller, København: **SLÆGTS-HISTORIE**

Arkivar A. L. Alstrøm.

Efterlysning

I Nyborg købstad boede 1/2 1870 i Kongegade 119 A:

Jens Peter Eriksen, 39 år, arbejdsmand – født i Nyborg, og hustru Ane Eriksen, født Lauritsen, 38 år – født i Salling sogn.

De havde følgende børn:

Ane Jacobine, født 18/7 1856 i Nørup, Vejle Amt.

Laurine Kristine, født 28/9 1860 i Gadbjerg, Vejle Amt.

Niels, født 16/6 1865 i Nyborg.

Ludvig Marius, født 7/9 1869 i Nyborg.

Senere fødtes:

Juliane Marie, født ca. 1873 i Nyborg.

Erik Bernhard, født ca. 1876 i Nyborg.

Niels udvandrede til Australien, og hans efterkommere søger nu efterkommere fra de andre søskende.

Det vides, at Ludvig blev skomager og boede 1890 Vester Boulevard 13 i Nyborg, hans senere hustru hed Anna, og de havde 4 børn:

Ludvig, Elly (død 1914) og tvillingerne Niels og Bernhard.

Erik Bernhard var malerlærling 1890 hos malmester P. Lind, Mellemgaden 16, Nyborg.

Mulige oplysninger sendes til arkivar Annalise Alstrøm, Slægtsgårdsarkivet, H. C. Andersens Boulevard 4, 2. sal, 1553 København V.

»Helliggaard« i Rørkær v. Tønder.

Landbrugslån til ethvert formål

Forenede Kreditforeninger er fra gammel tid - gennem de stiftende foreninger - også landbrugets kreditforening. Gennem Forenede Kreditforeninger kan De opnå lån i alm. realkredit i alle landbrugs-, skovbrugs- og gartneriejendomme på øerne øst for Lille Bælt.

Forenede Kreditforeninger kan til-

byde landbrugslån til ethvert formål: tilbygning, sammenlægning, grundforbedring, køb af nye maskiner, udvidelse af besætning, ejerskifte, betaling af løs gæld etc. Forenede Kreditforeninger kantombyde landbrugslån på op til 50% af ejendommens værdi med løbetider på 10, 20 og 30 år. Tal landbrugslån med os.

Eneste kreditforening for øerne alene

FORENEDE KREDITFORENINGER

Lånesagsekspedition:
Anker Heegaards Gade 4
Tlf. (01) 15 34 34
1572 København V.

Lånesagsekspedition:
Magelos 2
Tlf. (09) 11 77 77
5100 Odense

Bogholderi, notering, indskrivning:
H. C. Andersens Boulevard 13
Tlf. (01) 14 11 33
1553 København V.

Pr. 1. januar er vi sluttet sammen i en landsdækkende kreditforening, hvor De kan få enhedsprioritering.

De får automatisk tilbud på både 1. og 2. prioritetslån, hvor loven giver mulighed for det, og det går hurtigt.

- hele Danmarks kreditforening

København:
 Jarmers Plads 2
 1590 København V
 Tlf.: (01) 15 85 01

Århus:
 Åboulevarden 69
 8100 Århus C
 Tlf.: (06) 12 46 66

Herning:
 Viborgvej 1
 7400 Herning
 Tlf.: (07) 12 53 00

Afd.kontor i Odense:
 Jernbanegade 16
 5000 Odense
 Tlf.: (09) 12 85 85

Fotokopiering!

Manuskripter, originaldokumenter, attester, matrikelkort etc. fotokopieres.

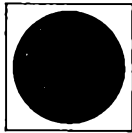
Størrelse 21 × 30 cm: 1,50 kr. pr. kopi.

Størrelse 22 × 36 cm: 1,75 kr. pr. kopi.

Rabat ved større bestillinger!

*Slægtsgaardsarkivet,
 H. C. Andersens Boulevard 4 (2. sal tv.)
 1553 København V*

ANDELBOGTRYKKERIET
i Odense

**SPAREKASSEN
SYDJYLLAND**

**Penge er ikke alt
– men alligevel!**

**Spørg
SPAREKASSEN FYN**

Den almindelige Brandforsikring

for Landbygninger, oprettet ved kongelig Anordning

af 1792

HOVEDKONTOR: STORMGADE 10 . KØBENHAVN K. (01) 1211 00

**De kan regne
med os**

ANDELSBANKEN